

Український державний університет імені Михайла
Драгоманова
Педагогічний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(СИЛАБУС)

«Психологічне консультування учасників
освітнього процесу»

Освітньо-професійна програми Практична
психологія

3-й рік навчання, 5-й семестр (для бакалаврів)

Галузь знань

05 Соціальні та поведінкові
науки

Спеціальність

053 Психологія

Освітній рівень

Бакалавр

Форма навчання (*денна, заочна*)

Кафедра
та викладач

Кафедра практичної психології

Викладач: **Митник Олександр Якович** – доктор педагогічних наук, професор

Лінк на профіль викладача на сайті факультету:

<https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-praktychnoi-psykholohii-fpp/vykladachi-kafedry-prps/mytnyk-oleksandr-yakovych>

Лінк на профіль викладача у Google Scholar :
<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=eDnxAdMAAAAJ>

E-mail: mytnyk1969@ukr.net

Лінк на курс в Moodle (для денної форми навчання):
<https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=4181>

**I. Основна
мета/цілі
навчання**

Метою викладання освітнього компоненту «Психологічне консультування учасників освітнього процесу» є формування знань, умінь та навиків, які сприятимуть у наданні психологічної допомоги суб'єктам освітнього процесу щодо забезпечення щасливого дитинства..

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Психологічне консультування учасників освітнього процесу» є: сформуванню уявлення про типові помилки вчителя, проблеми учнів та батьків в освітньому процесі і шляхи їх усунення та розв'язання; розкрити зміст базових понять: «щасливе дитинство», «розвивальне освітнє середовище», «ситуація розмірковування», «інтерактивний метод навчання», «особистість вчителя, особистість учня як суб'єктів освітнього процесу», «імідж особистості»; визначити психологічне забезпечення щасливого дитинства; охарактеризувати інформаційне та технологічне забезпечення консультативного процесу з вчителями, учнями та їхніми батьками.

II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Навчальна дисципліна **вибіркова**
Цикл **професійної підготовки**

III. Обсяг навчальної дисципліни

	Денна ф.н. (термін навчання – 3р.10 міс.)	Заочна ф.н.(термін навчання – 3.10)
<i>Кількість кредитів</i>	3	3
<i>Загальна кількість годин</i>	90	90
<i>Лекційні заняття</i>	18	8
<i>Практичні заняття</i>	16	4
<i>Самостійна робота</i>	56	78

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Консультування вчителя як суб'єкта освітнього процесу

Тема 1.1. Психологічне консультування вчителя щодо побудови розвивального освітнього простору у ЗСО

Помилки вчителів в освітньому процесі, які гальмують розвиток учнів. Основні характеристики розвивального освітнього середовища у ЗСО. Психолого-педагогічні умови побудови розвивального освітнього середовища у ЗСО. Інтерактивні методи навчання. Їх психологічна сутність. Особливості

впровадження в освітній процес завдань, спрямованих на розвиток мислення і мовлення учнів різних вікових категорій.

Тема 1.2. Консультування вчителя щодо роботи з батьками

Зміст поняття «щасливе дитинство. Консультування вчителя щодо забезпечення партнерства з батьками. Психологічні правила взаємодії. Форми і техніки взаємодії. Анкетування батьків учнів вчителем як засіб забезпечення конструктивної взаємодії з ними

Тема 1.3. Консультування вчителя щодо особистісного і професійного самовдосконалення

Зміст понять: «імідж особистості» «конкурентоздатний фахівець». Консультування вчителя щодо становлення особистісного і професійного іміджу. Робота психолога з вчителем щодо подолання синдрому емоційного вигорання. Сутність творчої лабораторії вчителя, шляхи, етапи, технологія створення. Сутність передового педагогічного досвіду. Критерії, технологія вивчення, узагальнення, впровадження передового педагогічного досвіду.

Змістовий модуль 2. Консультування учнів та їхніх батьків як суб'єктів освітнього процесу

Тема 2.1. Консультування молодших школярів та їхніх батьків

Основні психологічні проблеми сучасних учнів початкової школи, причини їх появи, способи виявлення. Робота психолога з учнями та їхніми батьками з проблеми підвищеної тривожності, страхів, фобій. Шляхи розв'язання проблеми шкільної дезадаптації, відсутності успіхів у навчанні, навичок комунікації та соціальної взаємодії з однолітками. Робота з батьками учнів щодо розв'язання проблеми афективних реакцій на такі подразники як оцінки, зауваження вчителя тощо.

Тема 2.2. Консультування підлітків та їхніх батьків

Основні психологічні проблеми сучасних підлітків. Особливості взаємодії психолога з підлітками. Консультування підлітків з проблем: труднощів у навчанні і шкільної дезадаптації, подолання кризи підліткового віку; порушення міжособистісних відносин; дисгармонійності характеру; з розвитку самосвідомості підлітків. Особливості роботи з батьками учнів підліткового віку.

Тема 2.3. Консультування юнаків та їхніх батьків

Типові запити сучасних юнаків, пов'язані з віковими особливостями. Особливості взаємодії психолога з юнаками. Консультування юнаків щодо усвідомлення цілей власного життя, з проблеми

морального самовизначення, особистісного розвитку, чоловічо-жіночої дружби, кохання і закоханості. Консультування учнів 11-х класів та їхніх батьків щодо вибору професії. Особливості роботи з батьками учнів старшого шкільного віку.

Детальні теми лекційних, практичних занять, питання до іспиту, теми і завдання для самостійної роботи, список джерельної бази та інші містяться на курсі у Moodle:

Лінк на курс в Moodle: <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=4181>

V. Результати навчання

Результати навчання	Компетентності
<p>ПРН11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій</p> <p>ПРН21. Володіння техніками дитячої психотерапії: арт-терапією, казкотерапією, психодрамою, ігрової терапією; засобами надання психологічної допомоги дітям з особливими потребами у вигляді консультування, психокорекції, психологічної підтримки; наявність умінь здійснювати психологічний супровід дітей із вадами в розвитку в умовах інтегрованого (інклюзивного) навчання</p> <p>ПРН24. Здатність продемонструвати знання й умінь щодо визначення видів діяльності практичних психологів, їх основних методів роботи; розрізнення категорій клієнтів, які звертаються за психологічною допомогою; орієнтуватися у різних ситуаціях міжособистісної взаємодії; на партнера, виявляти поважне, доброзичливе безоціночне ставлення до нього, враховуючи його стан та можливості;</p>	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>ФК14. Здатність розробляти тренінги, вести супервізії; створювати певні завдання розвивального характеру; психологічну експертизу.</p>

формулювати і структурувати психологічні дані у формі письмового протоколу.	
---	--

VI. Порядок і критерії оцінювання

Форми поточного контролю: Модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання, ІНДЗ.

Форма підсумкового контролю: Залік

Методи підсумкового контролю: тестові питання (закриті та відкриті питання) та 1-не практичне завдання)

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль						ІНДЗ
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
Тема 1.1	Тема 1.2	Тема 1.3 МКР 1	Тема 2.1	Тема 2.2 Тема 2.3	МКР 2	
10	10	10 + 10	10	20	10	20

Розрахунок рейтингових балів за видами контролів

№ п / п	Види діяльності	Коефіцієнт (вартість) виду	Кількість робіт	Результат
1	Практична робота на заняттях (усні відповіді, тести)	5	2	10
2	Самостійні роботи / участь у вебінарах/тренінгах, що відповідають тематиці даного курсу*	10	4	40
3	Модульні контрольні роботи	10	2	20
4	ІНДЗ	30	1	30
Підсумковий рейтинговий бал				100

*Здобувачу можуть зараховуватися бали за неформальну освіту (участь у професійних семінарах, вебінарах, тренінгах тощо) з відповідних тем курсу (замість окремих видів практичної чи самостійної роботи з курсу). Для цього студент має представити сертифікат учасника і підготувати короткий звіт-аналіз опрацьованих питань.

Важливі зауваги щодо оцінювання!

Якщо навчальна дисципліна завершується екзаменом, максимальна кількість балів, яку здобувач може набрати протягом семестру - 60. Максимальна кількість балів за екзамен – 40. Разом – 100 балів.

*До початку заліково-екзаменаційної сесії (якщо вивчення навчальної дисципліни завершується екзаменом) здобувач повинен набрати мінімум **35 балів**. Цей бал не означає зарахування, він просто дає здобувачеві право складати екзамен. Якщо здобувач не отримав 35 балів, у наступному семестрі він проходить ці навчальні дисципліни повторно на платній основі.*

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота та правильність розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення, впевненість та аргументованість, використання у відповіді посилань на інформацію з основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників та інших методичних видань тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння та самостійні оцінні судження, висновки.

Під час виконання письмових завдань: повнота та правильність розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати самостійні висновки, ступінь сформованості практичних умінь, досвід творчої та пошукової діяльності, акуратність оформлення письмової роботи.

Рівні відповідності критеріям

Високий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв зміст навчальної дисципліни повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових та творчих проектах. Виконав усі практичні / самостійні завдання правильно та ґрунтовно. Демонструє здатність пов'язувати теоретичні знання з курсу з практичним досвідом професійної діяльності.

Достатній рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв зміст навчальної дисципліни в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності. Уміння продуктивні, проте без вияву творчості. Здатен працювати самостійно, проте допускає неточності.

Середній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв зміст навчальної дисципліни в повному обсязі, але його знання містять неточності та помилкові судження, уміння проявляються на репродуктивному рівні. Здобувач не може сформулювати самостійні оцінні судження та висновки.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово, частково. При виконання практичних завдань допускає помилки та потребує допомоги викладача чи колег-студентів.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні, демонструє фрагментарні знання, не може самостійно викласти більшість практичних завдань. Виконав частину практичних / самостійних завдань з суттєвими помилками та недоліками.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку, практичні уміння не сформовані; **0 – 34 балів з**

обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом, змістом курсу не оволодів.

VII. Політика курсу

Політика щодо відвідування: здобувачі дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/statut-ukrayinskoho-derzhavnoho-universytetu-imeni-mykhayla-drahomanova>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/pravy-la-vnutrishnoho-rozporiadku-udu-imeni-mykhayla-drahomanova>) відвідують заняття відповідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки. Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Усі завдання передбачені навчальною програмою мають бути виконанні у встановлений викладачем термін. Практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки).

Якщо здобувач отримав незадовільну оцінку під час екзамену, в нього виникає академічна заборгованість. Повторно скласти атестацію він повинен до початку наступного семестру в терміни, визначені деканатом.

Якщо здобувач не погоджується з оцінкою підсумкової атестації, він може в день оголошення результатів подати в деканат апеляційну заяву. Наступного дня проводиться засідання апеляційної комісії. За письмового екзамена повторне опитування не проводиться. За усного комісія надає здобувачеві право продемонструвати свої знання. Про порядок складання екзаменів, перескладання і оскарження результатів див. «Положення про організацію освітнього процесу».

У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату. Здобувачі можуть здійснювати перескладання результатів навчання відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості студентами УДУ імені Михайла Драгоманова» (посилання на Положення: <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty>).

Політика щодо конфліктних ситуацій. Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehuliuvannia-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhayla-drahomanova>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.

Політика щодо академічної доброчесності ґрунтується на засадах «Положення про академічну доброчесність в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-udu>).

Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет-ресурсів зазначається використане джерело. Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Умови для інклюзивного вивчення освітнього компонента: дана навчальна дисципліна може викладатися для людей з особливими освітніми потребами. Форми і методи інклюзивного навчання обираються з урахуванням індивідуальних потреб здобувача. Обов'язково поєднуються фронтальні, індивідуальні та групові ФОНД. Традиційні методи навчання поєднуються з інтерактивними і спеціальними (методи педагогічного супроводу та корекції, тощо).

VIII. Основні інформаційні ресурси

Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості: учб. Посібник. – Харків: Фоліо, 1996.

Бондарчук О.І. Бондарчук Л.І. Основи психології та педагогіки: Курс лекцій. – К.: МАУП, 2002. –168с.

Буянов М.И. Основы психотерапии детей и подростков. – К.: Вища школа, 1990.

Вікова та педагогічна психологія: Навч. посібник / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук та ін. – К.:Каравела, 2006. - 344с.

Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. – К.: Рад. школа, 1989.

Максименко С.Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці. – К.: Наук. думка, 1998.

Мартиненко С. М. Основи діагностичної діяльності вчителя початкової школи (навчально-методичний посібник) / С. М. Мартиненко // К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. – 264 с

Митник О.Я., Шпак В.І. Народження нестандартного уроку. – К., 1995. – 54 с.

Митник О.Я. Складові іміджу сучасного закладу освіти / О.Я. Митник //Почат. шк. — 2000. — № 7. – С. 51 – 54.

Митник О.Я. Психологія навчання як цілісного творчого процесу / О.Я. Митник // Відкритий урок – 2005. – № 23–24. – С. 34 – 36.

Митник О.Я. Як навчити дитину мистецтва мислення / Олександр Якович Митник. – К.: Початкова школа, 2006. – 104 с.

Навчання у початковій школі як цілісний творчий процес: теорія і практика / за ред. В.І. Бондаря, упорядкув. О.Я. Митника. – К.:Початкова школа, 2011. – 384 с.

Психологические основы формирования личности в педагогическом процессе. – М., 1981.
Психологічні аспекти гуманізації освіти / За ред. Г.О.Балла. – К., Рівне, 1996.

*Розширений список джерел та інформаційних ресурсів з навчальної дисципліни
розміщено у системі MOODLE.*

---

*Обговорено та затверджено на засіданні кафедри практичної психології
(Протокол № 6 від 15 січня 2025 р.)*